

Sygnatura akt II S 27/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2016 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Cezariusz Baćkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Bogusław Tocicki

SSA Tadeusz Kielbowicz

po rozpoznaniu skargi **A. W.**

na naruszenie jego prawa do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy w postępowaniu wykonawczym przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu, sygnatura akt V Kow-wz 675/16,

na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., nr 179, poz.1843 z późn. zm.).

p o s t a n o w i a

I. stwierdzić, że w postępowaniu sądowym przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w sprawie z wniosku A. W. o warunkowe przedterminowe zwolnienie sygnatura akt V Kow 675/16 nastąpiła przewlekłość;

II. przyznać skarżącemu A. W. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu sumę pieniężną- 3000 (trzy tysiące) złotych;

III. zwrócić skarżącemu A. W. 100 złotych uiszczonej opłaty od skargi.

UZASADNIENIE

W dniu 1 sierpnia 2016 r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęła skarga pełnomocniczki A. W. na przewlekłość postępowania w przedmiocie wniosku o udzielenie mu warunkowego przedterminowego zwolnienia zawisłego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu pod sygnaturą akt V Kow 675/16/wz.

Autorka skargi wniosła o stwierdzenie przewlekłości tego postępowania, zobowiązanie Sądu Okręgowego do rozpoznania sprawy w przedmiocie wniosku o udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia w terminie miesiąca, przyznanie skarżącemu od Skarbu Państwa 20000 zł, zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania i przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy V Kow 675/16/wz.

W dniu 19 września 2016 r., a więc z istotnym opóźnieniem (art. 7 ustawy o skardze), skarga została przekazana tut. Sądowi Apelacyjnemu do rozpoznania.

Zawarcie w piśmie przewodnim podpisanym przez urzędniczkę sądową nieumocowaną do reprezentowania Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu prośby o nieuwzględnienie skargi w całości trzeba uznać za niefortunne.

W dniu 27 września 2016 r. pełnomocniczka skarżącego skierowała do Sądu Apelacyjnego pismo w którym wskazała na okoliczności zaistniałe już po wniesieniu skargi na przewlekłość a świadczące o nienależytym przygotowaniu kolejnego posiedzenia.

Sąd Apelacyjny ustalił następujący stan faktyczny:

- w dniu 4 marca 2016 r. do V Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonaniem Orzeczeń Karnych Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynął wniosek obrończyni skazanego A. W. o udzielenie mu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności;
- w tym samym dniu wydano zarządzenie o wszczęciu postępowania w przedmiocie wniosku i (m.in.) o zwróceniu się do Dyrektora Zakładu Karnego o nadesłanie opinii o skazanym;
- w dniu 23 marca 2016 r., po uzyskaniu informacji o stanie konta depozytowego i zatrudnieniu wezwano obrończynię A. W. do usunięcia braku wniosku poprzez uiszczenie opłaty;
- w dniu 30 marca 2016 r. nadeszła z Zakładu Karnego we W. opinia o skazanym;
- w dniu 1 kwietnia 2016 r. obrończyni A. W. uiszczała opłatę od wniosku;
- w dniu 4 kwietnia 2016 r. przesłano obrończyni zawiadomienie o terminie posiedzenia Sądu wyznaczonego na dzień 26 kwietnia 2016 r.;
- w dniu 26 kwietnia 2016 r. na posiedzeniu Sąd dopuścił dowód z opinii psychologicznej „w przedmiocie sformułowania prognozy co do funkcjonowania skazanego po opuszczeniu zakładu karnego” i odroczył posiedzenie „na termin z urzędu”;
- w dniu 30 maja 2016 r. skierowano do biegłej psycholog pismo zwracając się o wydanie w terminie 3 tygodni opinii stosownie do załączonego odpisu postanowienia dowodowego;
- w dniu 27 czerwca 2016 r. biegła potwierdziła odbiór tych dokumentów;
- w dniu 1 lipca 2016 r. po interwencyjnym piśmie obrończyni skazanego ponaglono biegłą o dostarczenie opinii;
- w dniu 29 lipca 2016 r. do Sądu Okręgowego wpłynęła opinia psychologiczna z dnia 27 lipca 2016 r.;
- w tym samym dniu zawiadomiono obrońców o posiedzeniu wyznaczonym na dzień 23 sierpnia 2016 r. ;
- w dniu 23 sierpnia 2016 r. Sąd zobowiązał Dyrektora Zakładu Karnego do dołączenia aktualnej opinii o skazanym i opinii Komisji Penitencjarnej, posiedzenie „odroczone” do dnia 6 września 2016 r.
- w dniu 6 września 2016 r. Sąd Okręgowy uwzględnił wniosek obrończyni skazanego i udzielił mu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności. Orzeczenie jest prawomocne i zostało wykonane.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesiona przez pełnomocniczkę A. W. skarga na przewlekłość postępowania wykonawczego zasługuje na uwzględnienie.

Skarżąca ma bowiem rację gdy podnosi, że prawo A. W. do rozpoznania jego sprawy w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia w rozsądnym terminie zostało naruszone.

Prawomocne zakończenie postępowania przed przekazaniem skargi do rozpoznania nie stoi na przeszkodzie rozstrzygnięciu co do jej zasadności skoro została wniesiona przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie

w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia, a więc w toku tego postępowania, jak wymaga art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., nr 179, poz.1843 z późn.zm., por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25.01.2008 r., III SPP 50/07, Legalis). Odmienne odczytanie tego terminu mogłoby prowadzić w pewnych sytuacjach do pozbawienia stron realnego i skutecznego środka ochrony przed nadmiernymi opóźnieniami w rozpoznaniu ich spraw.

Przedmiotem badania z punktu widzenia terminowości i prawidłowości będą te czynności podjęte przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, które miały miejsce od momentu złożenia wniosku o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia do czasu wniesienia skargi (4 marca 2016 r. - 1 sierpnia 2016 r.). Pełnomocniczka co prawda w piśmie przygotowawczym z dnia 27 września 2016 r. podniosła zarzuty przewlekłego prowadzenia postępowania także po wniesieniu skargi, ale uczyniła to już po prawomocnym zakończeniu postępowania którego dotyczy skarga (por. uchwałę Sądu Najwyższego, składu 7 sędziów, z dnia 28 marca 2013r., III SPZP 1/13, OSNP 2013 r., z. 23-24, poz. 292).

Sąd Apelacyjny rozstrzygając w przedmiocie zasadności zarzutów zawartych w skardze na przewlekłość postępowania nie jest uprawniony do oceny zasadności dopuszczenia dowodu z opinii psychologicznej na okoliczność prognozowanego zachowania skazanego po opuszczeniu zakładu karnego. Trzeba natomiast podzielić oczywiście trafne spostrzeżenie autorki skargi, że opinia ta powinna być uzyskana już przed posiedzeniem co do wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie.

Jeśli bowiem Sąd Okręgowy analizując okoliczności sprawy uznał, że do prawidłowego rozstrzygnięcia o przedmiocie postępowania niezbędne jest przeprowadzenie dowodu o którym mowa, to mógł wydać stosowne postanowienie już na początku kwietnia br., kiedy wniosek o warunkowe przedterminowe zwolnienie został opłacony (k.15). Wówczas Sąd dysponował opinią o skazanym (k.10-13), odpisem wyroku z uzasadnieniem (k.17-29), bez trudu i szybko mógł uzyskać opinię sądowo-psychiatryczną wydaną w tamtym postępowaniu (jest o niej mowa w opinii z zakładu karnego i w uzasadnieniu wyroku) jeśli uważał ją za istotną. Uwzględniając zatem miesięczny termin w jakim opinia psychologiczna została wydana (k.34, 40), konieczność zawiadomienia stron o posiedzeniu rozstrzygnięcia sprawy skazanego A. W. mogło nastąpić już w połowie maja 2016 r.

Sąd Okręgowy z blisko miesięcznym, nieuzasadnionym opóźnieniem nie wydał postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii psychologicznej, choć już na początku kwietnia br. dysponował lub mógł dysponować tymi samymi danymi, które skłoniły go do powołania biegłej na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2016 r.

Następnie dopiero po ponad miesiącu (30.05.2016 r.) przesłał biegłej odpis postanowienia dowodowego rezygnując z monitorowania, czy dokumenty te dotarły do niej. Faktycznie biegła potwierdziła odbiór zlecenia badania po blisko miesiącu do wysłania (27.06.2016 r.).

Kwestia ustalenia podstawy faktycznej i oceny istnienia pozytywnej prognozy kryminologiczno-społecznej nie była skomplikowana. Zakres postępowania dowodowego był ograniczony i rysował się jasno już po uiszczeniu opłaty od wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie. Rozstrzygnięcie co do tego wniosku miało istotne znaczenie dla A. W. ponieważ dotyczyło możliwości opuszczenia miejsca izolacji przed końcem kary pozbawienia wolności. Zachowanie się skazanego i jego obrońcy po tym jak ta ostatnia uiszczyła opłatę od wniosku (1.04.2016 r., skarżąca nie upatruje zresztą przewlekłości w tym początkowym okresie) nie miało wpływu na wydłużenie czasu trwania postępowania. Przeciwnie, monity obrońcy mobilizowały Sąd do podejmowania czynności.

W tych warunkach nie budzi wątpliwości, że doszło do naruszenia prawa skarżącego A. W. do rozpoznania jego sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, ponieważ postępowanie w tej sprawie trwało dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przewlekłość postępowania do czasu złożenia skargi wynosiła dwa i pół miesiąca (od połowy maja 2016 r. do początku sierpnia 2016 r.) i wynikała z wadliwego, nieefektywnego zorganizowania tego postępowania.

Stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego obligowało Sąd Apelacyjny do uwzględnienia żądania skarżącego o przyznanie mu odpowiedniej sumy pieniężnej na podstawie art. 12 ust. 4 powołanej ustawy. Sumą właściwą będzie 3000 zł. Uwzględnia ona krótszy czas trwania przewlekłości, a także ważkie znaczenie dla A. W. (w szczególności w kontekście ostatecznego rozstrzygnięcia) przedmiotu postępowania w którym rozstrzygano o jego wolności. Kwota ta stanowi słuszną rekompensatę za naruszenie prawa skarżącego do rozpoznania jego sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Uwzględnienie żądania zalecenia Sądowi Okręgowemu podjęcia odpowiednich czynności było bezprzedmiotowe skoro postępowanie, którego dotyczy skarga już się prawomocnie zakończyło. Pełnomocniczka nie wskazała jakie koszty poniósł skarżący z tytułu zastępstwa adwokackiego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.

SSA Bogusław Tocicki SSA Cezariusz Baćkowski SSA Tadeusz Kielbowicz